

ního a státních věd. Bere historii právní povahu úvodu a již do prvního semestru dává právo ústavní, do druhého občanské a trestní, do třetího obchodní atd. Církevní právo mění na konfesní, s částí historickou a pozitivní. Druhý díl římského práva klade až do šestého semestru, právní filosofii do osmého. Nově přidává v osmém semestru mezinárodní právo soukromé a dějiny teorií práva státního.

Další novinkou jsou navrhované zkoušky výroční, povinné a podmínující postup do vyššího ročníku. Neprospěch u nich značí ztrátu celého roku. Mají se skládat z předmětů nejméně celkem v 10 hodinách týdně, ve formě kolokvií, ovšem obligatorních. Důsledně ovšem jest pak nemožno začítí studium pouze letním semestrem.

Dnešní zkoušky mají zůstatí celkem nezměněny co do předmětů, pouze jsou odsunuty.

Avšak k doktorátu už nestačí pouze rigorosa: k tomu má býti předepsána písemná dissertace a kandidát má absolvovati alespoň tři seminární cvičení.

Nově navrhuje H. též zavedení praktických cvičení, a to tak, že každý posluchač má absolvovati jedno historické, jedno judicialní a jedno státovědecké, vždy po dvou hodinách týdně.

Debata po přednášce byla velmi čilá a ukázala, co studenty nejvíce zajímá: úprava zkoušek. V návrhu H. přirozeně zkoušky budí pozornost tím více. Debata dotkla se přirozeně též dosti ostře tax rigorosních. Méně již se debatovalo o otázkách studijních předmětů. Zde poukazováno na sociologii a politickou ekonomii. J. B.

Reforma právnického studia. Komise pro reformu právnického studia konala po delších odkladech v květnu novou schůzi. Pokud jsme informováni, nedospělo se k definitivním uzávěrům a v debatě bude se pokračovati až v zimních měsících. Je příjemno, že si této otázky velmi aktuální začínáme více všimati. Než nezdá se, že by se tímto tempem v dohledné době mohlo dojíti k cíli. Není třeba vůbec skepticky na reformu pohlížeti, ačkoliv bylo slyšeti už také hlasy, že dosavadní soustavou bylo vzděláno na tisíce právníků, z nichž řada jako Randa, Ott, Čelakovský, Heyrovský byli beze sporu znamenití. Takovéto odkazy na vynikající jedince ovšem nezpomohou, protože je nutno si všimati právnictva souborně. A tu vidíme, že cosi našim právníkům chybí. Pokud jde o tyto mezery právnického vzdělání, jest nutno připustiti subjektivní dojmy. Jednomu se zdá, že chybí toto a jinému ono. Ale tolik je jisto, že velmi podstatnou závadu tvoří nynější celková metoda, jež je snad vhodná pro vyšší střední školu, nikoliv však pro školu vysokou. Rozdělení na pevné ročníky, pevný vázaný studijní plán, kdy přetížení učitelé nemohou se věnovati speciálním kolegii, v nichž jedině lze látku vědecky prohloubiti atd., to jsou všechno bolestné zjevy právnického studia. Jím v zápětí následují pak jen neblahé důsledky, že se studuje většinou jen z učebnic, opomíjejí se přednášky, posluchači se nesnaží vniknouti do hloubky. To co bylo řečeno, platí přirozeně jen povšechně, mezitím jest vyjmouti zjevy skutečně velmi dobré, ale tyto význační jednotlivci ne napraví celkového nesouladu. Naproti tomu lze však upozorniti také i na jasný líc tohoto černého rubu. Neboť okolnost, že studentovi se dostane řádných učebnic většinou autorisovaných, dává mu do rukou přesnou příručku, dále kursy látku vyčerpávající podávají mu celý předmět a nadto v logickém sledu a konečně i to, že studující právník je pod stálým takřka dozorem budoucích komisařů, znamená, že každý poctivější student látku zvládne a že tedy na našich fakultách není poměrně tolik »zkrachovaných« existencí (»věčných studentů«), jako na jiných. Tedy podstatná závada je v tom, jak se studuje, nikoliv co se studuje. A proto bych první nutný krok k reformě spatřoval nikoliv v reformě studijního řádu (který ostatně podle tradice vysoké školy — techniku ovšem vyjímaje, protože právě v tomto bodě je na úrovni školy střední — má býti co nejsvobodnější, v čemž spo-

čívá vlastně akademická svoboda), nýbrž v reformě zkušebního řádu, protože zkoušky jsou jediným prostředkem k zjištění, jak posluchač studoval. Tedy reforma státních zkoušek a rigoros spolu s novou úpravou doktorátu, jehož význam jest co nejvíce pozvednout. Reformě zkoušek nebudou v cestě státi také technické potíže, které se naskytají reformě právnických studií (na př. na pražské fakultě). Tato reforma by vedla mnohem rychleji k cíli, protože také zkušebními komisařům může býti předepsáno, co a jak mají zkoušet, profesorům však podle zásad akademické svobody nelze nikterak přikázat, jak a co ve svém předmětu mají vykládat, nechceme-li se vrátit zpět k době josefské a leopoldské, kdy i na universitách byly přesně předepsané a vládou schválené učebnice, podle nichž jedině smělo býti vykládáno. Ča.

Právnický doktorát. Deník »Prager Presse« vytiskl dne 7. května 1927 úvodník univ. profesora Dra Frant. Weyra »Das juristische Doktorat«, kde prof. Dr. Weyr pojednává nejen o významu doktorátu práv, nýbrž hlavně o způsobu, jakým dnes lze ho dosáhnouti. Zmiňuje se o charakteru přísných zkoušek doktorských a konstatuje, že dnes dosažení hodnosti doktora práv podmíněno jest pouhým opakováním zkoušek státních. Zkušební materie jest nyní proti době dřívejší tak obsáhlá, že i při přísných zkouškách doktorských treba se spokojiti s tím, že zkušební kandidát prokáže znalost pozitivních předpisů právních, aniž by mohlo býti na něm žádáno, aby materii ovládal dokonale po stránce teoretické nebo snad i vědecké. Jinak bylo tomu dříve, kdy hlavními předměty zkušebními bylo právo římské a právo kanonické. Proto tedy dnes dosažení hodnosti doktora práv je podmíněno pouhým opakováním zkoušek státních a zaplacením příslušných tax. Tak vyvinulo se na fakultách právnických více méně mechanické opakování zkoušek již jednou vykonaných, jež značně zatěžuje profesorský sbor a ubírá mu času ku práci vědecké. Nápravu spatřoval by prof. Dr. Weyr v radikální reformě, t. j. v odstranění hodnosti doktora práv a v ponechání této hodnosti pouze pro docenty práv. Prof. Dr. Weyr uznává však sám návrh tento za prakticky neproveditelný a uvádí proto druhý návrh: úpravu rigorosního zkušebního řádu. Při tom bylo by nutno uvědomiti si, že dnes není možno ze všech možných oborů věd právních a státních »přísně« zkouseti, nýbrž že může kandidát dokonale teoreticky a vědecky ovládati pouze jeden obor právní. Proto by měla býti dle názoru prof. Dra Weyra dnešní rigorosa odstraněna a nahrazena jedinou přísnou zkouškou z jednoho oboru věd právních a státních. Návrh tento není novým a je podobná praxe zavedena i na jiných světských fakultách. Prof. Dr. Weyr se táže, proč právě naše fakulty právnické ignorují volání po specialisaci tak, jako by zkušební materie byla téhož rozsahu jako ve středověku nebo aspoň před sto lety?

Prof. Dr. Weyr svým článkem vyjádřil opět myšlenku tolikrát již diskutovanou. Souhlasíme s jeho názorem v celku, pokládáme však za nutno připomenouti, že zvláštní důraz bychom kladli na to, aby rigorosum bylo jen ústní, nebo aspoň aby o způsobilosti kandidátově rozhodovala zkouška ústní. Je známo, že písemné práce rigorosní nepřinášejí nových vědeckých myšlenek nebo poznatků (viz na př. ve Francii), že práce ty bývají pravidelně typicky tytéž. Nelze ostatně žádati na mladém, v praxi nezkušeném kandidátu hodnosti doktorské, aby dovedl vědecky pracovati a tvořiti, zvláště tehdy nikoliv, pospíchá-li kandidát, aby byl se studii co nejdříve hotov, jak často tomu bývá. Ostatně ještě třetí řešení otázky této pokládáme za možné: sloučiti státní zkoušky i rigorosa; tak tomu je na př. na fakultách lékařských; proč by právníci, řádně vykonavši předepsané zkoušky, nemožli odcházeti do života jako doktoři práv, může-li tomu podobně býti u mediků? Dr. Jindřich.

Několik glos k daňovému systému návrhu zákona o přímých daních. Návrh zákona o přímých daních nedávno odhlasovaný posla-